

КРАТЪК РАЗКАЗ ЗА ИСТОРИЯТА НА ЦЪРКВАТА В СЛЕДАПОСТОЛСКИТЕ ВРЕМЕНА¹

овече от 300 години юдеите и езичниците се борили с християнството. Те преследвали всички, които вярвали в Божествения Изкупител. Въпреки гоненията, Христовото учение се разпространило с чудна бързина по цялата земя.

Константин Велики бил първият римски император, който повярвал в Спасителя. Преди важна битка той видял на небето кръст от звезди и надписа „С това ще победиш“. Император Константин наредил да изобразят кръстния знак върху щитовете и знамената на войниците и те победили. След това императорът приел християнството за своя вяра. Той дал на Христовата Църква мир и спокойствие да проповядва вярата без страх от гонения, а град Византион, наречен в негова чест Константинопол, направил нова, християнска столица на римската империя.

България приела християнството през **865 година** от Източната римска империя – Византия. Владетел на българите тогава бил **княз Борис I** (първи). В Светото Кръщение той получил християнското име Михаил. През последните години от живота си княз Борис-Михаил станал монах и живял свято.

В следапостолските времена Църквата се управлявала според Свещеното Писание и апостолското Прегане². В особени случаи, за

61

местни събори. Правилата на 9 от тях имат вселенско значение, наравно с правилата на Вселенските събори.

Безценна съкровищница на истинната вяра са **съчиненията на светите църковни отци**. Така се наричали светите хора, на които заради праведния им живот Господ откривал истините на вярата и тайните на благочестието. Своите знания и духовния си опит светите отци са записали в множество книги.

1. **Следапостолски времена** – времената след смъртта на Христовите ученици – апостолите.

2. **Апостолско предание** – през време на земния Си живот Господ Иисус Христос разпространявал учението Си устно. Апостолите съпътствали Господа и възприемали думите Му в пълнота. По-късно, по вдъхновение на Божия Дух, те написали новозаветните свещени книги, в които се съдържа най-важното от Христовото учение. Останалото се съхранило в апостолското **предание**. Него Църквата е запазила чрез решенията на своите събори и съчиненията на светите отци.

3. **Духовници** – свещенослужители. Наричат се така, защото Господ им е възложил да се грижат за душите на хората и духовния им живот.

4. **Църковна област** – територия, която е духовно подчинена на определена църковна власт. Днес поместни събори се свикват най-често в отделните страни: напр. поместен събор на Българската, на Гръцката, на Руската Православна Църква.

охвърляне на лъжливи учения – ереси, и за решаване на съмнения били свиквани църковни събори.

Имало Вселенски и Поместни събори. На **Вселенските събори** се събирали духовници³ от целия християнски свят, наричан в гревността вселена. Църковната история познава 7 Вселенски събора. На тях били утвърдени основните истини на християнското вероучение и били определени правилата на църковния живот.

Поместните събори решавали верските проблеми на отделни църковни области⁴. Проведени са множество поместни събори.

ПОВТОРЕНИЕ НА УРОКА ВЪВ ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

- В.** От какво проличава Божията сила на Христовото учение?
- О.** От това, че въпреки гоненията, то се разпространило с чудна бързина по цялата земя.
- В.** Кой римски император встъпил пръв в Христовата Църква?
- О.** Император Константин Велики.
- В.** С помощта на какво чудо той се обърнал към Христовата вяра?
- О.** На небето се появили кръст от звезди и надписът: "С това ще победиш".
- В.** Какво добро сторил император Константин Велики на Христовата Църква?
- О.** Той ѝ дал мир – свобода за проповядване на вярата и безопасност от гонения.
- В.** Кой град император Константин направил християнска столица на своята империя?
- О.** Град Византион, наречен в негова чест Константинопол.
- В.** Откъде е пренесено в България християнството?
- О.** От Източната римска империя – Византия.
- В.** През коя година станало това?
- О.** През 865 година.
- В.** Кой бил владетел на българите тогава?
- О.** Княз Борис I, който в свето Кръщение приел християнското име Михаил. В края на живота си княз Борис станал монах. Той живял свято и Църквата го провъзгласила за светец.
- В.** Как Христовата Църква се ръководела във вярата в следапостолските времена?
- О.** От Свещеното Писание и апостолското предание.
- В.** Как се съхранило апостолското предание?
- О.** Чрез решенията на църковните събори и съчиненията на светите отци.
- В.** Кои хора са наречени свети отци?
- О.** Светите хора, на които Господ откривал истините на вярата и тайните на благочестието заради праведния им живот. Своите знания и духовния си опит си светите отци са записали в множество книги.
- В.** Какво представлява Вселенският събор?
- О.** Той е събрание на духовниците от целия християнски свят.
- В.** Колко са Вселенските православни събори?
- О.** 7.
- В.** Какво представляват Поместните събори?

- . Това са събрания на духовниците от отделни църковни области.
- В. Колко на брой са Поместните църковни събори?
- . Те са многобройни.
- В. Правилата на колко от тях имат вселенско значение?
- . Правилата на 9 поместни събора.

Мили деца,

По-рано узнахте за свети цар Давид, когото Господ от овчар направил цар. Сега ще ви разкажем за друг Божий избраник, който предпочел монашеското було¹ пред царската корона, послушанието — пред заповедничеството, поста — пред пищните трапези, простата тояга — пред жезъла на властник и безмълвната монашеска килия — пред шума на разкошните дворци. Това бил първият български християнски владетел — княз Борис-Михаил. Той живял добродетелно и накрая заменил земното царство с Небесното.

Княз Борис знаел Господните думи, че “запустява всяко царство, което е разделено на части една против друга”². Затова негова главна задача била да обедини прабългарите и славяните в истината на християнската вяра. За пръв наставник в християнството княз Борис имал един високообразован гръцки пленник — монах. През 863 г. князът се срещнал със свети Методий — братът на свети Константин-Кирил Философ. Тази среща допринесла за утвърждаването му в християнската вяра. Борис решил да приеме свето Кръщение заедно с поданиците си, но трябвало да изчака удобен момент.

Скоро силен глад сполетял българските земи. За да набави и телесна, и духовна храна за народа, княз Борис обявил война на Византия. Наскоро след това сключил мир. Мирният договор³ придавал на българите плодородни и богати на жито земи, а в замяна ги задължавал да възприемат за своя религия християнството.

При подписването на договора княз Борис приел Православието и се кръстил с християнското име Михаил. В столицата той се завърнал с гръцки духовници. Те разпространявали новата вяра, но гръцкият език не бил понятен за народа. Затова Борис с радост посрещнал учениците на светите братя Кирил и Методий: *Климент, Наум и Ангеларий*. На тях създал добри условия за труд и просвета.

Денем, облечен в пищни царски одежди, княз Борис уреждал държавните дела, а нощем – във Власеница⁴ и с преклонени колене, се молел на Бога.

С Божиата помощ и с голямо политическо изкуство княз Борис мъдро устроил Българската Църква. След това станал монах в построен от него манастир. Там живеел в подвизи⁵ и възраствал духовно. И в монашеската килия Борис не забравял за своя народ. В края на 9-ти век маджари⁶ нападнали българските земи. Старият княз-монах знаел от опит, че преди човек да се моли на Бога за помощ, трябва да си поправи живота. Затова той дал съвет народът да се покае за греховете си и да пости три дни. Вслушали се българите в думите на мъдрия монах и победили.

На 2.V.907 г. Борис мирно починал. След неговата смърт от мощите му се извършвали чудеса. Те свидетелстват за светостта на първия български християнски владетел.

Родовата памет не е запазила спомен за мястото на гроба на свети княз Борис. Неизвестна е и съдбата на светите му мощи. *Знае се обаче и трябва да се помни, че на него нашият народ дължи духовното си раждане в Христа.*

-
1. **Монашеско було** – част от монашеското облекло; плат, който забулва главата и предпазва погледа от отклоняване встрани. Булото напомня на монаха, че след като той е избрал пътя на духовното съвършенство, не бива да спира вниманието си на нищо от земния свят. Виж снимка № 29 (стр. 200) – християнски епископ с монашеско було.
 2. **“Запустява всяко царство, което е разделено на части една против друга”** – цитат от Книгата на книгите – Светата Библия – Евангелие от Матей, глава 12, стих 25.
 3. **Мирен договор** – споразумение за мир, което създава определени задължения за всяка от воюващите страни.
 4. **Власеница** – дреха от груб плат.
 5. **Живеел строго в подвизи** – живеел, като се борел с греховните страсти. Понеже тази борба е много трудна, тя е наречена подвиг.
 6. **Маджари** – предци на днешните унгарци.

